

Finans Gjestekommentar

Finn Øystein Bergh Halvor Hoddevik Ingvild Borgen Gjerde Jon Mjølhus Alexandra Morris Espen Sirnes

Himmel eller helvete?

Bærekraftige investeringer er blitt til et rotterace i finansbransjen. Vil avlatsfondene bringe oss til himmelen?

↑ Trym Riksen

Trym Riksen, leder av strategisk og taktisk allokering i Formuesforvaltning

● **Det går ikke lang tid mellom oppslag i avisene hvor finansbransjen lover mer enn den kan holde i spørsmål om bærekraft og samfunnsansvar.**

Et eksempel: Nordea lovet DN-leserne tonnevis med mindre utslipp hvis vi kjøper bankens grønne fond. Med rette påpekte DN's Bård Bjerkholt at keiseren var naken i en kommentar med tittelen «Nordeas eventyr».

Ekstraordinære påstander krever normalt ekstraordinære bevis, men avlatsfondene satser på at bevis ikke trengs så lenge hensikten er god.

Nordea prøvde seg igjen på selveste kvinnedagen 8. mars med påstanden «Kvinnelig sjef=dobbel avkastning», denne gang for å lansere et nytt likestillingsfond.

I en spesialutgave av Journal of Environmental Investing fra 2017 omtaler redaktør

← Ekstraordinære påstander krever normalt ekstraordinære bevis, men avlatsfondene satser på at bevis ikke trengs så lenge hensikten er god. Foto: Aleksander Nordahl

Responsible Investment?». Kodeordet ESG er finansbransjens nye treenighet; miljø (Environment), samfunnsansvar (Social) og styring (Governance).

For å inkluderes i bærekraftsfond, må selskapene score høyt på ratinger som har med miljø, samfunnsansvar og styring å gjøre.

«Artikkelen konkluderer med at rapporteringstrøtthet, mangel på konvergens og tidvis dårlig informasjonskvalitet i kombinasjon med fravær av transparens har bidratt til at ESG-industrien er mer en synd enn en dyd i adopsjonen av bærekraftig investeringsvirksomhet», skriver Mooij.

Mooijs ordbruk minner en litt om uttrykket «veien til helvete er brolagt med gode intensjoner», et uttrykk som stammer fra den tiden man kjøpte seg avlat. Når pengene i fondskisten klirrer, sjelen ut av skjærsilden springer, ikke sant?

La oss se litt på bakgrunnen for akademias kritikk mot finansbransjens «godhet».

Antall aktører som jobber med bærekraft i finans har økt kraftig de siste tiårene. Bærekraftsinitiativene har grodd opp som paddehatter. Går godheten virkelig til værs, eller har vi med en bransje å gjøre som setter egen profitt foran et ønske om å gjøre verden til et bedre sted?

«I noen tilfeller, som med Dow Jones Sustainable Investing, kan selskaper betale 500.000 kroner til analytikerne i DJSI for å finne ut hvordan de (fremstår bedre på bærekraftsratinger). Selv om dette er en smart måte å tjene penger på, hjelper det

ikke troverdigheten til DJSI», skriver Mooij om fasadepynten.

Forskeren Chatterji og hans samarbeidspartnere har flere dårlige nyheter i forskningsartikkelen «Do ratings of firms converge? Implications for managers, investors and strategy researchers», publisert i 2015 i Strategic Management Journal. På grunn av sprik i definisjoner og målemetoder finner de at rangeringer av selskaper basert på bærekraft kan være villedende:

«Vi mener disse resultatene bør føre til at beslutningstagere, investorer og akademikere må overveie grundig hva disse ratingene fanger opp og hvordan de bør brukes. Hvis ratingene er verdiløse, vet ikke investorer hvilke selskaper som er mest bærekraftige og milliarder av dollar feilallokeres (...) Den lave konvergensen og gyldigheten som vi dokumenterer, betyr at tidligere akademiske studier som bruker disse ratingene, bør revurderes».

På godt norsk: Finansbransjen selger dyre bærekraftsratinger og godhet i fondsinnpakning, men kan ikke dokumentere at hverken ratingene eller fondene fører godt med seg.

Mooij mener bærekraftsindustrien må gjennom en modningsfase. Og på veien mot modenhet er det viktig at kritikk mot dagens system og -produkter ikke møtes med stigmatisering, benektelse, avvising og distraksjon, men et ektefølt ønske om å søke sannhet mot en bedre verden.

En reformasjon, med andre ord.

Finansbransjen selger dyre bærekraftsratinger og godhet i fondsinnpakning, men kan ikke dokumentere at hverken ratingene eller fondene fører godt med seg

Cary Krosinsky finansbransjens håndtering av ansvarlige investeringer som «vill vest».

Stephanie Mooij reiser i samme tidsskrift det fundamentale spørsmålet om finansbransjens godhetsinitiativ er synd eller dyd i artikkelen «The ESG Rating and Ranking Industry: Vice or Virtue in the Adoption of

Hva er det med gruver?

Morten Often, Stavanger

● **Når du tar knust stein ut av en tunnel og plasserer det et eller annet sted, hva gjør du da? Fyller? Lagrer? Deponerer? Eller dumper?**

Og hva er denne knuste steinmassen? Fyllmasse? Avfall? Søppel? Fundamentering for vei eller bygg? Gift?

Om du legger det på land, er det da en fylling, en søppelplass, eller et landdeponi?

Dersom du bruker det til å fylle opp et område for å gjøre det til et industriområde eller boligområde, eller til å legge vei på, eller bare legger det et sted for å ha et sted å legge det: fortrenger ikke, tar ikke

det livet av planter, insekter og dyr, alt liv som var der før?

Er det noe helt annet enn om du tar knust stein ut av ei gruve?

Mellom Oslo og Ski er det nå drevet jernbanetunnel for å effektivisere og kutte reisetiden med 11 minutter, fra 22 minutter. Det betyr at ni millioner tonn med knust stein er produsert og fraktet ut. Og fylt et eller annet sted i terrenget.

I Rogaland er man nå i gang med tunnelforbindelsen som skal gjøre E39 fergefri over Boknafjorden. Det vil spare reisetid mellom Stavanger og Bergen med 40 minutter. Verdens lengste undersjøiske veitunnel. Det er et imponerende prosjekt, som kommer til å produsere omtrent 17 millioner tonn knust stein. Der er planen å fylle opp to store områder for industri.

Bare disse to tunnelene produserer nesten like mye knust stein, som Nussir-gruven skal deponere i hele sin planlagte levetid. Er disse massene og fyllingene helt problemfrie?

Det kan virke sånn, for det er i hvert fall helt stille i mediene. Ingen protester, ingen lenker seg fast for å hindre dumping av gift og søppel.

Selv om dette er stein, akkurat som fra ei gruve, og helt naturlig inneholder en hel rekke potensielt problematiske grunnstoff som kan og vil lekke til naturen, især når det legges på land og utsettes for vær og vind og vann, oksygenrikt vann.

Så, spørsmålet jeg undres over er vel egentlig: Hva er det med gruver som provoserer noen så mye at nyanser, perspektiv, fakta, og

redelighet i retorikk og begrepsbruk forsvinner?

Det strever jeg med å forstå.

Mer effektiv klagebehandling

Kjetil Moen, direktør for virksomhetsstyring i Skatteetaten

● **Skattebetalerforeningen kommenterer i DN 11. april en fersk rapport om Skatteklagenemnda. Rapporten gir en nyttig beskrivelse av klagebehandlingen ved skattekontorene og sekretariatet for Skatteklagenemnda. Klagebehandlingen er generelt god og rettssikkerheten for skattepliktige er styrket med en uavhengig nemnd.**

Men saksbehandlingstiden er for

lang i mange saker. Skatteetaten har lenge jobbet med å effektivisere klagebehandlingen, både i sekretariatet og ved skattekontorene. Vi har iverksatt flere tiltak som vi ser har effekt, men det er fortsatt forbedringspotensial.

Rapporten peker på at skattekontorene skriver grundige redegjørelser av klagesakene, og at det er et dobbeltarbeid når sekretariatet likevel skal skrive innstilling for nemnden. Vi er helt enig i at dobbeltarbeidet ikke er hensiktsmessig og vil fortsette dialogen med Finansdepartementet om hvordan det best kan løses. De som klager på skatten skal få en grundig og uavhengig behandling av klagen sin. Men i mange tilfeller tar det dessverre for lang tid. Det skal vi klare å forbedre.